

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

74. évfolyam
49. szám
1984.
február 28.,
kedd
Ára:
1,40 forint

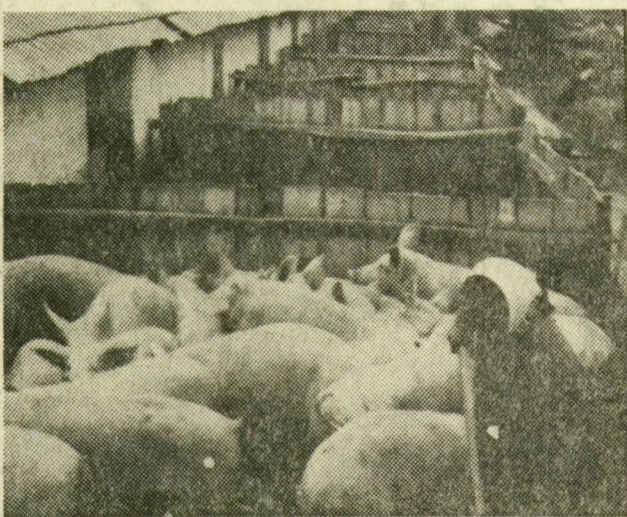
Mezőgazdasági körkép

Szeged és környéke

Mindenütt lezajlottak a tavalyi évet lezáró zárszám-adó küldöttgyűlések, most induló sorozatunkban informáljuk olvasóinkat a mezőgazdaság 1983-as eredményeiről. A megszűnt járásek helyébe a vonzáskörzetek léptek. Ezt az elhatárolást mi is átvettük, annál is inkább, mivel a vonzáskörzetekben dolgozó termelősövetkezetek nagyjából azonos adottságokkal dolgoznak. Persze, korántsem egyforma színvonalon. Eppen ez adja értelmét néhány fontosabb gazdálkodási, termelési adat összehasonlításának. Adataink — bár értékelő jelleggel írtuk őket egymás mellé — nem slágerlisták, rangsorok. Nincs helyünk arra, hogy minden egyes eredményt aprólékosan megmagyarázzunk. Ugyanakkor a végeredmény — erre a lezárult esztendőre legalábbis — mindenképpen minősíti a gazdaságokat, mi csak nyilvánosságot adunk ennek a sok küzdelem, kemény munka árán kialakult minősítésnek.

Első részben Szeged és környéke termelősövetkezteit, a másodikban némi megyei kitekintést és a kistéleki vonzáskörzet eredményeit, a harmadikban Mórahalom és vidéke, valamint az új irányítási rendszerben közvetlenül a megyéhez tartozó forrásküti Haladás Tsz. a negyedikben pedig a megyeszékhely környékén működő szakszövetkezetek mutatóit vesszük sorra.

Legfontosabb mutatónak a mérleg szerinti nyereséget és a 100 forint költség-re jutó nyereséget tartjuk. Azért, hogy ezeket az összegeket viszonyítani lehessen, megadjuk az egyes téselek termőterületét, és üzemi termelési értékét is. Mivel a mérleg szerinti nyereség alakulására hatással van a termőhelyi adottságokra adott állami árkiegészítés is, ezeket a kategóriákat 2. táblázatunkban, a téselek neve után zárójelbe tett római számokkal jelöltük. (—) jelzi, ha a gazdaság nem tartozik a kedvezőtlen termőhelyi adottságúak közé. (I.) azt jelenti, hogy az ide sorolt téselek igen kedvezőtlen talaj- vagy éghajlati viszonyok közt dolgoznak. Termékeik után 20 százalékal alapár-kiegészítést kapnak. A (II.)-vel jelölt második kategóriába tartozók 16 százalékal alapár-kiegészítést kapnak, a harmadik kategóriások (III.) pedig 12 százalékkal. Kiugró jövedelmezősége miatt nem kaphat alapár-kiegészítést a forrásküti Haladás és a szatymazi Finn—Magyar Barátság Tsz. őket (*)-gal jelöltük.

Molnár József felvétele
Igénytelen épületben sikeres a sertéstartás az algyői Rákóczi Tsz.-ben

Ezek is részesülhetnek vitésben, amit megkap a többszint az egyes termékek bi, kedvezőtlen termőhelyi után járó külön árkiegészít-

adottságú gazdaság is — az alapár-kiegészítésen fölül. (Például: burgonya 6 százalékal; napraforgó 8 százalékal; fűszerpaprika 6 százalékal; csonthéjasok 6 százalékal; marhahús 11 százalékal; tehéntej 4 százalékal; juhhús 10 százalékal; gabona 28 százalékal.)

Ez az árkiegészítés nem afféle „kegyosztás”, hanem éppen az eredmények összehasonlíthatóságát szolgálja. Kedvezőtlen adottságok mellett ugyanis lényegesen nagyobb ráfordításokkal érhető el azonos eredmény, mint jobb körülmények között. A szakszövetkezeteket hasonlóan kategóriákba sorolják, itt a szakszövetkezet a tagok kisgazdaságából a közös szervezésében átadott termékekre is megkapja az árkiegészítést. Ez az éves mérlegekben a nyereséget növeli, az itt közölt mérlegadatok tehát összehasonlíthatók.

Termelősövetkezet	Termőterület (hektár)	Üzemi termelési érték (millió Ft)
Szőreg, Tisza—Maros-szög	7621	300,807
Sándorfalva, Magyar—Lengyel Barátság	5321	127,530
Szeged, Felszabadulás	4691	210,980
Deszk, Maros	3891	77,210
Mihálytelek, Új Élet	3650	286,142
Szeged, Móra	2874	190,878
Kiskundorozsma, József Attila	2329	70,855
Röszke, Kossuth	1850	140
Szatymaz, Finn—Magyar Barátság	1760	45,045
Dóc, Virágzó	1554	29,019
Szatymaz, Homokgyöngye	1178	8,833
Bordány, Munkásör	855	22,562
Algyő, Rákóczi	508	18,294

1981-ből származó megállapítás szerint alacsony hatékonyságúnak minősül a 6 forint alatti, közepesen a 6—12 forint közötti, magasnak a 12 forint fölötti 100 forint költség-re jutó nyereség. Aszálymentes évben ma már 20 forint felett tartják valóban hatékonynak a termelést.

Táblázatunk beszédes bizonyítéka annak, hogy az üzemnagyság önmagában nem határozza meg a gazdasági hatékonyságot. A csoportban kiemelkedő költségátlagos nyereséget az algyői Rákóczi Tsz. ért el. A második legjobb eredmény pedig az ugyancsak kis területen gazdálkodó bordányi Munkásör Tsz.-é. Mindez cáfolja azt a néhol ma is élő hiedelmet, hogy minél nagyobb egy gazdaság, annál hatékonyabban működik.

Nem igaz természetesen az ellenkezője sem. A szőregi Tisza—Maros-szög Tsz. nagy területen is hosszú évek óta stabil, jó eredményeket produkál. Ezt a gazdaságot segítik a jól működő melléüzemágak. Önmagában azonban a melléüzemek léte sem garantálja, vagy zárja ki a jó eredményt. A kiskundorozsmai József Attila Tsz. például

szinte kizárólag mezőgazdasági termelésből éri el évek óta jó eredményeit. A szatymazi Finn—Magyar Barátság Tsz. termőhelye szerint kedvezőtlen adottságú — de gazdasági szabályozóink a korábbi évek kiemelkedő gazdálkodásáért az alapár-kiegészítés elvonásával büntették őket. Még így, rossz esztendőben is elismerésre méltó a hatékonyságuk, amely mögött kiváló piaci munka, az értékesítés sokéves tapasztalata húzódik meg.

Valaha a krónikusan gyengélkedők közt tartották számon a sándorfalvi téselet. A néhány év előtti vezetőségváltás végre megváltást hozott, a jók közé került dinamikus fejlődésel a Lengyel—Magyar Barátság Tsz. A szegedi Móra bátor melléüzemi vállalkozásai az eredményben is látszanak. A röszkei Kossuthban ezúttal valamivel szerényebbek az eredmények a szokásosnál, de ez is igen hosszú ideje stabil, megbízható gazdaság, jobb évben aligha ismétlődik a mostani mérleg.

Meglepően szerények az eredmények két szegedi gazdaságban: a Felszabadulásban, és a mihályteleki központú Új Életben. Az

aszályon, a központi elvonáson kívül még egy harmadik tényező is sújtja ezt a két gazdaságot, a nemrég fölépített nagy értékű üveg-házak. Tipikus balszerencse, amely azonban hosszú időre meghatározhatja a két szegedi közösség sorsát. Amikor a tervek készültek, még „élt” a zöltségprogram, a maga árkiegészítési rendszerével. Mások voltak a termelési költségek, bővebbek az exportlehetőségek. Mire a beruházások befejeződtek, a zöltségprogram megszűnt, piaci gondok jelentkeztek, a ráfordítások évről évre emelkednek, sőt — utólag — a bankhitel kamatját is több mint másfélszeresére emelték.

A szatymazi Homokgyöngyét is a leggyöngyöbbek közt emlegették. Jelent valamit, hogy 83 aszályos esztendejében is pozitív a mérlegük, sőt, jelentős lépéseket tudtak tenni a következő évek eredményeinek megalapozására. Válatlanul gyengélkedik a deszki és a dóci téselet, ahol a számokkal is jelzett veszteség alaphiánnyal is párosul.

Még néhány óvatos következtetésre lehetőséget adnak táblázataink. Például arra, hogy a kedvező termőhelyi adottságok semmit sem jelentenek, ha nem párosulnak megfelelő gazdálkodással, hatékony vezetői munkával. Azonkívül: 1983 nehez esztendejében könnyebb dolguk volt azoknak, akik korábban „több lábra állították” gazdaságukat. Sőt, arra is van példa a táblázatban, hogy a jó szakmai vezetés, a kedvező termőhelyi adottságok, az emberi szorgalom is nehezen érvesnyesül a hátrányos tényezők balszerencsés halmozódásával szemben.

Tanács István

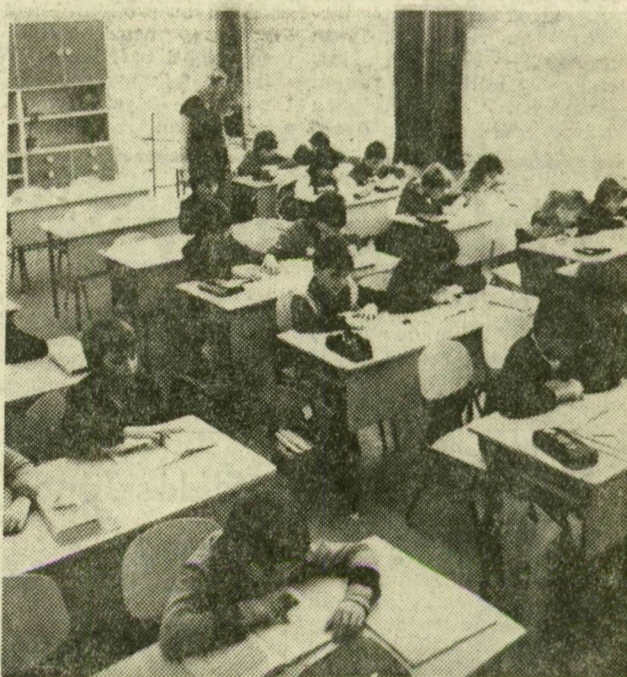
Új iskolában

Első tanítás

Ma már a második tanítási napra gyülekeznek a gyerekek a makkosházi általános iskolában. Talán már könnyebb eligazodni a 16 tantermes épületben, mint legelőször. Az új létesítmény sokat enyhített néhány más iskola zsúfoltságán. 350 alsó tagozatos kisdíák jár — zömében Makkosháza városrészből — a szépen és jól megépített intézménybe. Szeptembertől a felső tagozatosok is itt tanulnak, s ekkorra ígéri a tornaterem átadását, valamint a francia nyelv rendkívüli tárgyként tanítását és német szakkör bevezetését. Jövőre, tehát 1985-ben, francia és matematika tagozatot indítanak.

Az első nap első „vendégel” az új iskolánál

A kényelmes tanteremben könnyebb a tanulás

A Kék csillag étterem főztjét jóízűen eszik a díákok

Termelősövetkezet	100 Ft költség-re jutó nyereség (Ft)	Mérleg szerinti nyereség (millió Ft)
Algyő, Rákóczi (—)	16,32	2,013
Bordány, Munkásör (III.)	12,54	2,911
Szőreg, Tisza—Maros Szög (—)	8,60	19,515
Szatymaz, Finn—Magyar Barátság (*)	8,33	3,369
Kiskundorozsma, József Attila (—)	7,50	4,510
Sándorfalva, Magyar—Lengyel Barátság (—)	7,17	13,530
Szeged, Móra (—)	4,86	8,732
Röszke, Kossuth (—)	4,07	6,831
Mihálytelek, Új Élet (—)	2,31	7,249
Szeged, Felszabadulás (—)	2,25	3,881
Szatymaz, Homokgyöngye (II.)	1,68	0,204
Deszk, Maros (—)	— 3,18	— 2,785
Dóc Virágzó (—)	— 15,76	— 5,854